

ПСИХОЛОГІЧНІ ВИМІРИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

Тернопіль
19-20 жовтня 2018 року

	літературі.....	210
Колінець Г.	Психологічні аспекти життєвого самовизначення молоді.....	212
Корольок О.	Психологічні підходи до вивчення активності в психології.....	214
Ломак О.	Аполітичність молоді: байдужість чи життєва позиція?..	217
Малежик П., Зазимко Н.	Мотиваційна сфера навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців з ІТ.....	219
Мельник А.	Психологічні особливості реакції на психотравмуючу ситуацію у підлітковому віці.....	221
Мілян Н.	Медіаграмотність як чинник інформаційно-психологічної безпеки особистості у маніпулятивному медіапросторі.....	224
Мушкевич В., Бульчик Т.	Особливості фрустраційної поведінки військовослужбовців.....	226
Мушкевич М.	Психологічні особливості особистісного та сімейного функціонування батьків, які мають проблемних дітей...	229
Рик Г.	Особливості часової перспективи особистості в юнацькому віці.....	232
Руденко О.	Емпіричне дослідження психологічного благополуччя вчителів загальноосвітніх навчальних закладів.....	234
Стандрет Г.	Самовизначення особистості.....	236
Федоренко Р.	Аналіз психологічних чинників задоволеності подружніми взаєминами у молодій сім'ї.....	238
Фенина О.	Життєве самовизначення і вибір шлюбного партнера....	241
Чайковська Г.	Духовний аспект екологічного виховання особистості..	244
Чорна І.	Становлення культури життєвого самовизначення сучасної молоді засобами профорієнтації.....	246
Шамне А.	Гіпо- та гіперсоціальні установки в структурі життєвого самовизначення сучасної молоді.....	249
Шевченко О.	Довіра до себе як умова життєвого самовизначення сучасної молоді людини.....	252

КРОСКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ В ОСВІТІ ТА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ

Гіряк Г., Колеснік А.	Теоретичний аналіз методів підвищення нервово-психічної стійкості осіб юнацького віку.....	254
Жигайло Н.	Психологія бізнесу, лідерства та комунікацій як перспективний науковий напрям в Україні та Європі....	256
Моначин І.	Особливості академічної мобільності викладачів і студентів на сучасний час.....	261
Поліщук В.	Соціальна освіта: сучасні підходи.....	264
Пришляк О.	Сучасні підходи до підготовки фахівців соціономічної сфери у контексті євроінтеграційних процесів.....	267
Фролова О.	On sociocultural awareness for future seafarers.....	269

ДОВІРА ДО СЕБЕ ЯК УМОВА ЖИТТЄВОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ

Самовизначення молоді – один із компонентів соціалізації, пов'язаний із зміною статусу, очікуваннями переходу до нового способу життя, оволодінням новими ролями. Стрижнем самовизначення є постановка особистістю життєвої мети та визначення цілей.

Поняття «самовизначення» наповнене різним змістом й уживається сьогодні в широкому діапазоні значень – від прийняття життєво-важливих рішень до одноактних учинків. Загалом феномен самовизначення характеризується дослідниками як здатність особистості вирішувати проблеми, які стоять перед нею у певному проміжку часу, підставою для прийняття рішень є усвідомлення власних переконань, мотивів, цінностей.

У зарубіжних концепціях і теоріях особистості самовизначення розглядають у контексті вивчення життєвого шляху людини. Здійснити вільний вибір – означає знайти оптимальне співвідношення між особистими бажаннями і можливостями, з одного боку та можливостями й потребами суспільства – з іншого.

Поняття "самовизначення" вживається у різних значеннях – особистісне самовизначення, життєве самовизначення, соціальне самовизначення, професійне самовизначення. Саме такі види самовизначення представлені у концепції професіоналізму А.К. Маркової [4].

Життєве самовизначення – це визначення себе щодо загальнолюдських критеріїв сенсу життя й реалізація себе на основі цього самовизначення.

Основоположник гуманістичного напрямку К. Роджерс вважав, що в основі усвідомлюваного або не усвідомлюваного вибору свого шляху лежить співвіднесення людиною своїх бажань і прагнень. Порівняння «реального Я» й «ідеального Я» дозволяє індивідові актуалізувати власний потенціал. Він відзначав, що, якщо індивід відмовляється усвідомити значну частину свого досвіду, його творчість може бути патологічною або соціально шкідливою. Коли ж людина відкрита всім сторонам свого досвіду і всі її відчуття усвідомлюються, створене нове скоріше буде творчим і для неї самої, і для інших. Тенденція руху вперед реалізується тільки за умови ясного сприйняття й адекватної символізації людиною своїх виборів, перевірки своїх гіпотез, розрізнення нею прогресивної і регресивної поведінки (Роджерс К., 1979).

Усвідомлення особистих бажань, виборів і співвіднесення їх з власним досвідом закладає основи довіри до себе.

Довіра – здатність людини апіорі наділяти явища й об'єкти оточуючого світу, а також інших людей, їх майбутні дії та власні дії ознаками безпеки (надійності) і значущості (цінності) [5, с.85].

Довіра як ставлення до світу існує у внутрішньому суб'єктивному світі людини, а тому вона є суб'єктивним феноменом особистості. Довіра, виникаючи у внутрішньому світі особистості (як переживання), може проявлятися лише через її активність.

Довіра до себе є іншою установкою, в основі якої лежить свідоме прийняття особистістю власних думок, почуттів, поведінки. Впевненість у собі є особистісною рисою, яка проявляється у впевненій поведінці і ґрунтується на впевненості у афективній і когнітивній сферах. Базою для її формування виступають ці обидві установки [3].

Структура довіри до себе у юнацькому віці включає афективний, когнітивний та поведінковий компоненти. Критеріями їх прояву є:

- афективного компоненту – самоприйняття, яке виявляється через переживання симпатії до себе, прийняття себе, незважаючи на недоліки;
- когнітивного компоненту – самоцінність, яка виявляється як інтерес до власного внутрішнього світу, усвідомлення цінності власної особистості як для себе, так і для інших;
- поведінкового компоненту – самоприхильність особистості, яка виявляється у спонтанності, поведінковій тенденції захищати власний образ «Я».

Довіра до себе – це рефлексивний, суб'єктивний феномен особистості, що дозволяє людині зайняти певну ціннісну позицію в ставленні до самої себе, до світу і, виходячи із цієї позиції, будувати власну життєву стратегію [1, с.248].

Суть довіри до себе полягає у тому, що людина приписує собі не тільки певні якості й вірить у їх істинність, що зберігає повагу до себе, скільки у тому, що на основі самоатрибуції вона приписує собі певний набір можливостей, які також приймає на віру. При спробі здійснити якийсь вчинок індивід вирішує, чи відповідає він його внутрішньо-особистісним смисловим утворенням. У реальному житті людина можливо і не рефлексує (надто глибоко), але завжди існує емоційний сигнал, що сповіщає її про протиріччя [2, с.164].

Довіряти собі означає не боятися щось зробити. Довіра до себе передбачає позитивне ставлення до всього, що відбувається з людиною, тобто повне прийняття себе. Таким чином, міра довіри до себе визначається можливостями, які особистість вбачає у собі. Отже, чим вища довіра до себе, тим більше можливостей людина у собі визнає і, на основі цього, здатна братися і вирішувати більш складні проблеми, які стоять перед нею, приймати рішення і успішно опановувати нові ролі та досягати життєві цілі.

Література

1. Ворожбит С. Соціально-психологічні функції явища довіри / Сергій Ворожбит // Соціальна психологія. – 2001. – № 1. – С. 56–63.
2. Дорофеев В.А. Доверие в системе «учитель-ученик» при разных стилях педагогического руководства. – Автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.07 / Ростовский -на-Дону гос. пед. ун-т. – Ростов /н Д, 1999. – 19с.
3. Єрмакова Н. О. Довіра до себе як психологічний феномен [Електронний ресурс] / Н.О. Єрмакова – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/DNI_2006/Psihologia/12_jermakova.doc.htm
4. Маркова А.К. Психология профессионализма / А.К. Маркова. – М.: Международный гуманитарный фонд «Знание», 1996.
5. Скрипкина Т.П. Психология доверия / Татьяна Петровна Скрипкина. – М. : Академия, 2000. – 264с.